

Alfred Wegener: Die Entstehung der Kontinente und Ozeane.
4-te Auflage. Die Wissenschaft, Bd. 66., (21 cm×14 cm. 231 Sider).
Verlag: Friedr. Vieweg & Sohn. Braunschweig 1929.

Af dette berømte Værk, som tidligere har været omtalt her i Tidsskriftet (Bd. 24, S. 58 og Bd. 25, S. 267), foreligger der nu en ny Udgave, som i Forhold til de tidligere fremtræder i en meget udvidet Skikkelse, baade hvad Teksten og Illustrationerne angaar. Siden Udgivelsen af 3. Oplag, i 1922, er der skrevet særdeles meget om Teorien, og der er endogsaa udgivet en Bog, et „Symposium“, i Amerika med Indlæg for og imod; det er saaledes klart, at ingen, der beskæftiger sig med herhenhørende Problemer, mere kan komme uden om Teorien, men maa tage Stilling til den paa den ene eller anden Side. Meget af det ny tilkomne Stof i Bogen hidrører netop fra de mange Udviklinger fra Forfatterens Side, som disse forskellige Indlæg giver Anledning til; men i øvrigt er hele Stoffet udviklet og ordnet paa en væsentlig bedre Maade end tidligere. Det er umuligt her i denne korte Anmeldelse at komme ind paa Enkeltheder i Værket; jeg maa nøjes med at henvise Læseren til dette, der paa det bedste kan anbefales alle, der er interesserede i geologiske og geografiske Problemer.

O. B. Bøggild.

Fridtjof Nansen: På ski over Grønland. Omarbejdet udgave. (13×20 cm. 170 sider, talrige afb. og 1 kært). H. Aschehoug & Co. Oslo 1928.

For et yngre slægtled kan det måske være vanskeligt til fulde at fatte rækkevidden af Fridtjof Nansen's bedrifter som forskningsrejsende. Det synes nu så selvfølgeligt, at Grønlands indre er dækket af indlandsis, og at et isfyldt hav breder sig omkring nordpolen. Men endnu nordost-passagens opdager, A. E. Nordenskiöld, kunde hævde, og tilsyneladende med god grund, at der måtte være store, isfri partier i det indre Grønland, og tanken om det isfri polarhav holdt sig også langt ned i tiden. Det er Nansen, som med genialt blik slog ned på de to største dengang endnu uløste problemer i de arktiske egne geografi, og intet beviser bedre storheden af hans resultater, end at de nu i den grad er almeneje, at man slet ikke kan tænke sig en tid, hvor det ikke var tilfældet.

Ikke mindre banebrydende har Nansen's færd været i national henseende for Norge. Norges store Indsats i polarforskningen indledes med Nansen, og det er Nansen, som, ikke mindst ved sine rejser videnskabelig karakter, er vedblevet med at være føreren.

„Paa ski over Grønland“ er så velkendt, at den ikke behøver at re-

fereres. Den hører ligesom „Vegas färd“ til verdenslitteraturen inden for rejsebeskrivelserne. Det må da hilses med glæde, at dette værk nu er udsendt i en smuk, rigt illustreret udgave, hvor alt det mere tunge stof, som findes i originaludgaven, er skåret bort. Det er en bog, som alle, der i forvejen kender den, glæder sig over at træffe påny, og som alle, der endnu ikke har læst den, snarest bør give sig i lag med.

Kaj Birket-Smith.

I 1928 udkom en Bog: „Med Lawrence i Arabien“ af en amerikansk Journalist, Lowel Thomas; senere paa Aaret kom igen en Bog om samme Mand, men denne Gang skrevet af ham selv: „Lawrences egen Beretning om Oprøret i Ørkenen“. (27 cm×19 cm; 255 S., talr. Illustr., 1 Kort.) Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag. København 1928.

Man kunde synes, at det var lidt rigeligt, men det er det dog ikke, de to Bøger supplerer hinanden udmærket; der er nok for Lowel Thomas at fortælle om Lawrence, og for denne at berette om egne Oplevelser.

Thomas Edward Lawrence er født 1888, gik ved Oxford Universitetet og studerede særlig Krigskunst og Krigshistorie, men dog navnlig Arkæologi. Han drog til Arabien, levede som Araber blandt de indfødte, lærte Land, Folk og Sprog grundigt at kende og havde en sjælden Evne til at vække Tillid hos de forskellige Høvdinge.

Ved Verdenskrigens Udbrud tog Lawrence til Ægypten for at indrulleres i „Kitcheners Hær“, men han blev kasseret, og saa skulde det dog gaa saaledes, at samme unge Mand kun 4 Aar efter holdt sit Indtog i Damaskus i Spidsen for den sejrriige arabiske Hær. Det lyder som et Eventyr, men er dog sandt.

Paa Grund af sit Kendskab til Arabisk blev den kasserede Lawrence ansat som Løjtnant i Efterretningsvæsenet ved den engelske Generalstab i Cairo. Han blev i 1916 sendt til Djedda (ved det Røde Hav) for at sætte sig ind i Situationen, idet Oprøret allerede var begyndt dengang; her traf han Kong Husseins Søn, Feisal, og disse to sluttede Venskab for at naa Maalet: Afkastelse af det tyrkiske Aag.

Lawrence fik egentlig aldrig Ordre til at slutte sig til Araberne; det gik som ganske af sig selv. Han var Bindeled med Englænderne, men levede hovedsagelig hos Araberne. Her præsterede han det ubegribelige Arbejde: at faa de i Bund og Grund uenige arabiske Stammer til at arbejde sammen paa det fælles Maal. Lawrence anlægger arabisk Dragt og regnes fuldstændig for en Araber. Snart er han den, der fremsætter Planerne, snart er han i Spidsen for Stammerne, naar der er noget at udføre, og æventyrlige Togter er det, der berettes om.